



European Securities and
Markets Authority

Retningslinjer

Retningslinjer for vurdering af viden og kompetence



Indholdsfortegnelse

I.	Anvendelsesområde	3
II.	Henvisninger, forkortelser og definitioner	3
III.	Formål.....	5
IV.	Compliance- og indberetningsforpligtelser.....	6
V.	Retningslinjer	6
V.I	Generelt.....	6
V.II	Kriterier for viden og kompetence for medarbejdere, der formidler information om investeringsprodukter, investeringservice eller accessoriske tjenesteydelser	7
V.III	Kriterier for viden og kompetence for medarbejdere, der yder investeringsrådgivning.....	8
V.IV	Organisatoriske krav til vurdering, vedligeholdelse og ajourføring af viden og kompetence.....	9
V.V	De kompetente myndigheders offentliggørelse af oplysninger	10
VI.	Bilag I.....	11

I. Anvendelsesområde

Hvem?

1. Disse retningslinjer finder anvendelse på:
 - a. Kompetente myndigheder og
 - b. Selskaber.

Hvad?

2. Disse retningslinjer gælder for levering af investeringsservice og -aktiviteter som anført i afsnit A og accessoriske tjenesteydelser som anført i afsnit B i bilag I til MiFID II.

Hvornår?

3. Disse retningslinjer anvendes fra den 3. januar 2017.

II. Henvisninger, forkortelser og definitioner

Henvisninger til lovgivning

<i>AIFMD</i>	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/16/EU af 8. juni 2011 om forvaltere af alternative investeringsfonde og om ændring af direktiv 2003/41/EF og 2009/65/EF samt forordning (EF) nr. 1060/2009 og (EU) nr. 1095/2010.
<i>ESMA-forordningen</i>	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1095/2010 af 24. november 2010 om oprettelse af en europæisk tilsynsmyndighed (Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed), om ændring af afgørelse nr. 716/2009/EF og om ophævelse af Kommissionens afgørelse 2009/77/EF.
<i>MiFID</i>	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter, om ændring af Rådets direktiv 85/611/EØF og 93/6/EØF samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 93/22/EØF.
<i>MiFID II</i>	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/65/EU af 15. maj 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om ændring af direktiv 2002/92/EF og direktiv

2011/61/EU (omarbejdning).

Forkortelser

<i>AIFMD</i>	Direktivet om forvaltere af alternative investeringsfonde
<i>CA</i>	Kompetent myndighed
<i>CP</i>	Høringsdokument
<i>EF</i>	Europa-Kommissionen
<i>EU</i>	Den Europæiske Union
<i>ESMA</i>	Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed
<i>MiFID</i>	Direktivet om markeder for finansielle instrumenter

Definitioner

4. Medmindre andet er anført, har de i MiFID II anvendte udtryk samme betydning i disse retningslinjer. Desuden finder følgende definitioner anvendelse:
 - a. Ved "kompetent myndighed" forstås en myndighed, der er udpeget i medfør af artikel 67 i MiFID II.
 - b. Ved "selskaber" forstås investeringsselskaber som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 1), i MiFID II, kreditinstitutter som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 27), i MiFID II, når de yder investeringsservice, samt investeringsselskaber og kreditinstitutter, når de sælger, eller rådgiver kunder om, strukturerede indlån, administrationsselskaber for et investeringsinstitut og eksterne forvaltere af investeringsfonde (FAIF'er), for så vidt de yder investeringsservice i forbindelse med individuel porteføljepleje eller accessoriske tjenesteydelser og kun i forbindelse med ydelsen af disse tjenester (som omhandlet i henholdsvis artikel 6, stk. 3, litra a) og b), i UCITS-direktivet og artikel 6, stk. 4, litra a) og b), i AIFMD).
 - c. Ved "medarbejdere" forstås fysiske personer (herunder tilknyttede agenter), der leverer relevante tjenesteydelser til kunder på vegne af investeringsselskabet.
 - d. Ved "relevante tjenesteydelser" forstås ydelse af investeringsrådgivning eller formidling af information om finansielle instrumenter, strukturerede indlån, investeringsservice eller accessoriske tjenesteydelser til kunder.
 - e. Ved "formidling af information" forstås direkte information til kunder om finansielle instrumenter, strukturerede indlån, investeringsservice eller accessoriske tjenesteydelser, enten på anmodning af kunden eller på initiativ af selskabet, i

forbindelse med medarbejderens ydelse af en af de tjenester og aktiviteter, der er anført i afsnit A og B i bilag I til MiFID II.

- f. Ved "viden og kompetence" forstås, at medarbejderen har erhvervet relevante kvalifikationer og relevant erfaring til at overholde forpligtelserne i artikel 24 og 25 i MiFID II med henblik på at yde de relevante tjenester.
- g. Ved "relevante kvalifikationer" forstås et kvalifikationsniveau eller anden test eller uddannelseskursus, der opfylder kriterierne i retningslinjerne.
- h. Ved "relevant erfaring" forstås, at en medarbejder hævet over enhver tvivl har bevist, at han i kraft af tidligere arbejde er i stand til at udføre de relevante tjenesteydelser. Dette arbejde skal have været udført på fuldtidsbasis i en periode på mindst seks måneder. Ud over denne minimumsperiode kan den kompetente myndighed fastlægge den erfaring, der kræves, afhængigt af de relevante kvalifikationer, som medarbejderen har opnået, samt afhængigt af de relevante tjenester, der ydes.
- i. Ved "investeringsprodukter" forstås finansielle instrumenter og strukturerede indlån som defineret i MiFID II.
- j. Ved "under opsyn" forstås, at ydelsen af de relevante tjenester til kunder sker under ansvar af en medarbejder, der både har relevante kvalifikationer og relevant erfaring. Medarbejderen kan arbejde under opsyn i en periode på højst fire år, medmindre den kompetente myndighed har fastsat en kortere periode.

III. Formål

- 5. Formålet med disse retningslinjer er at fastsætte kriterierne for vurdering af den viden og kompetence, der er erhvervet i henhold til artikel 25, stk. 1, i MiFID II og i overensstemmelse med artikel 25, stk. 9, i samme direktiv.
- 6. ESMA forventer, at disse retningslinjer vil fremme større konvergens i den viden og kompetence, som de medarbejdere, der yder investeringsrådgivning eller formidler information om finansielle instrumenter, strukturerede indlån, investeringservice eller accessoriske tjenesteydelser til kunder, har, og at de kompetente myndigheder vil vurdere, om efterlevelsen af disse krav er fyldestgørende. Disse retningslinjer fastsætter vigtige standarder med henblik på at hjælpe selskaberne med at opfylde deres forpligtelser til at handle i deres kunders bedste interesse og bistå de kompetente myndigheder med at foretage en passende vurdering af, hvordan selskaberne skal opfylde disse forpligtelser.
- 7. Disse retningslinjer fastsætter minimumsstandarder for vurderingen af viden og kompetence hos medarbejdere, der yder relevante tjenester. Derfor kan de kompetente myndigheder kræve højere viden- og kompetenceniveauer for medarbejdere, der yder rådgivning, og/eller for medarbejdere, der formidler information.

8. Ved efterlevelsen af disse retningslinjer foregriber ESMA en tilsvarende styrkelse af investorbekyttelsen. Bilag I indeholder en række illustrerende eksempler på, hvordan et investeringsselskab kunne anvende retningslinjerne. Disse eksempler indgår ikke i retningslinjerne, men har i stedet til formål at bistå selskaberne med at opstille praktiske eksempler på, hvordan kravene i retningslinjerne kan opfyldes.

IV. Compliance- og indberetningsforpligtelser

Status for retningslinjerne

9. Dette dokument indeholder retningslinjer, der er udstedt i henhold til artikel 16 i ESMA-forordningen, og som kræves i henhold til artikel 25, stk. 9, i MiFID II. I henhold til ESMA-forordningens artikel 16, stk. 3 skal de kompetente myndigheder og deltagerne på det finansielle marked bestræbe sig bedst muligt på at efterleve disse retningslinjer.
10. De kompetente myndigheder, som retningslinjerne gælder for, bør implementere dem ved at inkorporere dem i deres tilsynspraksis, også når bestemte retningslinjer primært er rettet mod deltagere på det finansielle marked.

Indberetningskrav

11. De kompetente myndigheder, som disse retningslinjer gælder for, skal underrette ESMA om, hvorvidt de efterlever eller agter at efterleve disse retningslinjer, og anføre en begrundelse for eventuel manglende efterlevelse inden to måneder efter datoen for ESMA's offentliggørelse til KCguidelines1886@esma.europa.eu. Hvis der ikke er modtaget et svar inden fristens udløb, anses de kompetente myndigheder for ikke at efterleve retningslinjerne. Der findes en skabelon til meddelelser på ESMA's websted.
12. De selskaber, som disse retningslinjer gælder for, er ikke forpligtet til at meddele ESMA, om de efterlever disse retningslinjer.

V. Retningslinjer

V.I Generelt

13. Omfanget og intensiteten af den viden og kompetence, der forventes af medarbejdere, som yder investeringsrådgivning, bør være af en højere standard end for medarbejdere, som kun formidler information om investeringsprodukter og tjenesteydelser.
14. Selskaberne bør sikre, at medarbejdere, der yder relevante tjenester, er i besiddelse af den nødvendige viden og kompetence til at opfylde de relevante lovmæssige og retlige krav samt standarder for forretningsmoral.

15. Selskaberne bør sikre, at deres medarbejdere kender, forstår og anvender selskabets interne politikker og procedurer, der er udformet med henblik på at sikre efterlevelse af MiFID II. For at sikre en hensigtsmæssig anvendelse af viden- og kompetencekravene bør selskaberne sikre, at medarbejderne har det nødvendige viden- og kompetenceniveau til at opfylde deres forpligtelser, idet dette niveau skal afspejle rækkevidden og graden af de relevante tjenester, der ydes.
16. Compliancefunktionen bør vurdere og kontrollere efterlevelsen af disse retningslinjer. Denne kontrol bør medtages i rapporten til ledelsesorganet om gennemførelsen og effektiviteten af det generelle kontrolmiljø for investeringsservice og -aktiviteter.

V.II Kriterier for viden og kompetence for medarbejdere, der formidler information om investeringsprodukter, investeringsservice eller accessoriske tjenesteydelser

17. Selskaberne bør sikre, at medarbejdere, der formidler information om investeringsprodukter, investeringsservice eller accessoriske tjenesteydelser, som er til rådighed gennem selskabet, har den nødvendige viden og kompetence til at:
 - a. forstå de vigtigste egenskaber, risici og træk ved disse investeringsprodukter, der er til rådighed gennem selskabet, herunder generelle skattemæssige konsekvenser og omkostninger, der skal afholdes af kunden i forbindelse med transaktioner. Der bør udvises særlig omhu, når der informeres om produkter, som er kendetegnet ved en højere grad af kompleksitet
 - b. forstå de samlede omkostninger og gebyrer, der skal afholdes af kunden i forbindelse med transaktioner med et investeringsprodukt, eller i forbindelse med investeringsservice eller accessoriske tjenesteydelser
 - c. forstå egenskaberne og omfanget af investeringsservice eller accessoriske tjenesteydelser
 - d. forstå, hvordan de finansielle markeder fungerer, og hvordan de påvirker værdien og prisfastsættelsen af de investeringsprodukter, om hvilke de formidler information til kunder
 - e. forstå virkningen af økonomiske tal samt nationale, regionale og globale hændelser for markederne og værdien af de investeringsprodukter, om hvilke de formidler information til kunder
 - f. forstå forskellen mellem hidtidige resultater og fremtidige resultatscenarier samt prognosers begrænsninger
 - g. forstå problematikker i forbindelse med markedsmisbrug og bekæmpelse af hvidvaskning af penge

- h. vurdere data, der er relevante for de investeringsprodukter, om hvilke de formidler information til kunder, såsom dokumenter med central investorinformation, prospekter, årsregnskaber eller finansielle data
- i. forstå specifikke markedsstrukturer for de investeringsprodukter, om hvilke de formidler information til kunder, og, hvor det er relevant, deres handelssystemer eller eksistensen af eventuelle sekundære markeder
- j. erhverve et grundlæggende kendskab til principperne for værdiansættelse af den type af investeringsprodukter, som de oplysninger, de formidler, vedrører.

V.III Kriterier for viden og kompetence for medarbejdere, der yder investeringsrådgivning

- 18. Selskaber bør sikre, at medarbejdere, der yder investeringsrådgivning, har den nødvendige viden og kompetence til at:
 - a. forstå de vigtigste egenskaber, risici og træk ved de investeringsprodukter, der tilbydes eller anbefales, herunder generelle skattemæssige konsekvenser for kunden i forbindelse med transaktioner. Der bør udvises særlig omhu, når der ydes rådgivning om produkter, som er kendetegnet ved en højere grad af kompleksitet
 - b. forstå de samlede omkostninger og gebyrer, der skal afholdes af kunden i forbindelse med den type investeringsprodukt, der tilbydes eller anbefales, og omkostningerne i forbindelse med ydelse af rådgivning og andre beslægtede tjenester
 - c. opfylde de forpligtelser, der kræves af selskaber i medfør af egnethedskravene, herunder de forpligtelser, der er fastsat i retningslinjer for visse aspekter af egnethedskravene ifølge MiFID¹
 - d. forstå, hvordan den type investeringsprodukt, som selskabet stiller til rådighed, kan være egnet til kunden, efter at have vurderet de relevante oplysninger fra kunden i forhold til de mulige ændringer, der kan have fundet sted, siden de relevante oplysninger blev indhentet
 - e. forstå, hvordan de finansielle markeder fungerer, og hvordan de påvirker værdien og prisfastsættelsen af de investeringsprodukter, der tilbydes eller anbefales kunder
 - f. forstå virkningen af økonomiske tal samt nationale, regionale og globale hændelser for markederne og værdien af investeringsprodukter, der tilbydes eller anbefales kunder

¹ <http://www.esma.europa.eu/system/files/2012-387.pdf>

- g. forstå forskellen mellem hidtidige resultater og fremtidige resultatscenarier samt prognosers begrænsninger
- h. forstå problematikker i forbindelse med markedsmisbrug og bekæmpelse af hvidvaskning af penge
- i. vurdere data, der er relevante for den type af investeringsprodukter, der tilbydes eller anbefales kunder, såsom dokumenter med central investorinformation, prospekter, årsregnskaber eller finansielle data
- j. forstå specifikke markedsstrukturer for den type af investeringsprodukter, der tilbydes eller anbefales kunder, og, hvor det er relevant, deres handelssystemer eller eksistensen af eventuelle sekundære markeder
- k. erhverve et grundlæggende kendskab til principperne for værdiansættelse af den type af investeringsprodukter, der tilbydes eller anbefales kunder
- l. forstå grundlaget for porteføljepleje, herunder være i stand til at forstå konsekvenserne af spredning på individuelle investeringsalternativer.

V.IV Organisatoriske krav til vurdering, vedligeholdelse og ajourføring af viden og kompetence

- 19. Selskaber bør fastlægge medarbejdernes ansvarsområder og sikre, at der, hvor det er relevant og i overensstemmelse med de tjenester, som selskabet og dets interne organisation yder, er en klar sontring i beskrivelsen af ansvarsområderne mellem ydelse af rådgivning og formidling af information.
- 20. Selskaberne bør:
 - a. sikre, at medarbejdere, der yder relevante tjenester til kunder, vurderes på baggrund af opnåelsen af et relevant kvalifikationsniveau og har indhøstet relevant erfaring med ydelse af relevante tjenester til kunder
 - b. mindst én gang om året foretage en intern eller ekstern gennemgang af medarbejdernes behov for udvikling og erfaring, vurdere den lovgivningsmæssige udvikling og træffe de nødvendige foranstaltninger til at efterleve disse krav. Denne gennemgang bør også sikre, at medarbejderne er i besiddelse af relevante kvalifikationer og vedligeholder og ajourfører deres viden og kompetence ved at deltage i løbende faglig udvikling eller uddannelse med henblik på erhvervelse af relevante kvalifikationer samt specifik uddannelse, der kræves, inden selskabet tilbyder nye investeringsprodukter
 - c. sikre, at de til deres kompetente myndighed, på anmodning, indsender dokumentation for den viden og kompetence, som medarbejdere, der yder relevante tjenester til kunderne, har. Denne dokumentation skal indeholde

oplysninger, der sætter den kompetente myndighed i stand til at vurdere og kontrollere efterlevelsen af disse retningslinjer

- d. sikre, at når en medarbejder ikke har erhvervet den nødvendige viden og kompetence med henblik på ydelse af de relevante tjenester, kan denne medarbejder ikke yde de relevante tjenester. Såfremt denne medarbejder ikke har erhvervet det nødvendige kvalifikationsniveau eller den nødvendige erfaring til at yde den relevante tjeneste eller begge, kan denne medarbejder kun yde de relevante tjenester under opsyn. Omfanget og intensiteten af opsynet bør afspejle de relevante kvalifikationer og den relevante erfaring hos den medarbejder, der er under opsyn, hvilket i givet fald kunne omfatte opsyn under møder med kunder og andre former for kommunikation såsom telefonsamtaler og e-mail
- e. sikre, at den medarbejder, der i de i litra d nævnte situationer skal have opsyn med andre medarbejdere, har den nødvendige viden og kompetence, som kræves i disse retningslinjer, og de nødvendige færdigheder og ressourcer til at handle som en kompetent tilsynsførende
- f. sikre, at opsynet er skræddersyet til de tjenester, der skal ydes af denne medarbejder, og dækker de krav i disse retningslinjer, der er relevante for disse tjenester
- g. sikre, at den tilsynsførende påtager sig ansvaret for ydelsen af de relevante tjenester, når den medarbejder, der er under opsyn, yder relevante tjenester til en kunde, som om den tilsynsførende ydede de relevante tjenester til kunden, herunder godkendelse af egnethedsrapporten, i forbindelse med rådgivning
- h. sikre, at en medarbejder, der ikke har erhvervet den nødvendige viden eller kompetence med henblik på ydelse af de relevante tjenester, ikke kan yde disse relevante tjenester under opsyn i en periode på over fire år (eller kortere, hvis det kræves af den kompetente myndighed).

V.V De kompetente myndigheders offentliggørelse af oplysninger

21. Når en liste over de specifikke relevante kvalifikationer, der opfylder kriterierne i retningslinjerne, ikke offentliggøres af den kompetente myndighed eller andre nationale organer, der er udpeget i medlemsstaten, skal den kompetente myndighed offentliggøre kriterierne i disse retningslinjer samt de særlige krav, som et relevant kvalifikationsniveau skal opfylde for at overholde disse kriterier.
22. De kompetente myndigheder bør også offentliggøre: i) oplysninger om den tid, der er nødvendig for at erhverve relevant erfaring, ii) den maksimumsperiode, hvor en medarbejder, der mangler relevante kvalifikationer eller relevant erfaring, kan arbejde under opsyn, og iii) om gennemgangen af medarbejderens relevante kvalifikationer bør udføres af selskabet eller af et eksternt organ.

23. Oplysningerne i punkt 21 og 22 bør offentliggøres på den kompetente myndigheds websted.

VI. Bilag I

Illustrerende eksempler på anvendelsen af visse aspekter af retningslinjerne

Eksempler på retningslinjernes anvendelsesområde

Følgende eksempler viser situationer, hvor en medarbejder ikke falder ind under retningslinjernes anvendelsesområde:

- medarbejdere, der kun gør opmærksom på, hvor kunderne kan finde oplysninger
- medarbejdere, der udleverer brochurer og foldere til kunder uden at give yderligere oplysninger om deres indhold eller yde opfølgende investeringsservice til disse kunder
- medarbejdere, der kun udleverer oplysninger såsom dokumenter med central investorinformation på kundens anmodning uden at give yderligere oplysninger om indholdet eller yde opfølgende investeringsservice til disse kunder, og
- medarbejdere, der udfører backoffice-funktioner og ikke har direkte kontakt med kunderne.

Eksempler på retningslinjernes anvendelsesområde

Selskabet bør betænke, at med hensyn til sondringen mellem medarbejdere, der formidler information, og medarbejdere, der yder investeringsrådgivning, bør de spørgsmål & svar (Q&A), som CESR har offentliggjort², tages i betragtning.

Generelt eksempel vedrørende del V.I:

Et selskab stiller regelmæssige obligatoriske kurser til rådighed for medarbejdere inden for god forretningskik under MiFID og organisatoriske krav.

Generelt eksempel vedrørende del V.I:

Selskabet vedtager en fagetisk kodeks til fremme af standarder for god forretningskik og -adfærd, der er nødvendige for korrekt ydelse af relevante tjenester, og indhenter skriftlig bekræftelse fra medarbejderne på, at de har læst, forstået og efterlevet den.

² http://www.esma.europa.eu/system/files/10_293.pdf

Eksempler vedrørende del V.I, V.II og V.III:

Et selskab stiller regelmæssige obligatoriske kurser til rådighed for medarbejderne om særlige træk og egenskaber, herunder potentielle risici, ved de produkter, som selskabet tilbyder. Dette omfatter kurser om produkter, som selskabet for nyligt har tilbudt.

Et selskab sikrer, at medarbejderne er bekendt med de situationer, hvor der opstår interessekonflikter, og hvordan reglerne om håndtering af interessekonflikter skal anvendes.

Et selskab sikrer, at medarbejderne er bekendt med de situationer, hvor et selskab kan betale eller modtage en tilskyndelse, og de relevante retlige krav til tilskyndelser.

Eksempler vedrørende del V.III and V.IV

Et selskab kontrollerer regelmæssigt egnethedsvurderingerne fra medarbejderne for at vurdere, om medarbejderen har overvejet alle aspekter af egnethedsvurderingerne, i forhold til de særlige træk ved investeringsproduktet.

Et selskab kontrollerer regelmæssigt, at de relevante medarbejdere, der yder rådgivning, godtgør:

- at de er i stand til at stille relevante spørgsmål til kunden for at forstå dennes investeringsmål, finansielle situation og viden og erfaring
- at de er i stand til at forklare kunden risiciene og fordelene ved et bestemt produkt eller en bestemt strategi
- at de er i stand til at sammenligne udvalgte produkter med hensyn til vilkår og risici, for at de kan vælge det produkt, der passer bedst til kundens profil.

Eksempler vedrørende del V.IV

Selskabet dokumenterer medarbejdernes roller og ansvarsområder og evaluerer deres præstationer i forhold til et sæt kriterier, der er indeholdt i beskrivelsen af ansvarsopgaverne.

Investeringselskaber formidler offentligt og på en måde, der er sammenhængende og giver mening for kunderne, deres kriterier for, hvordan medarbejderne overholder disse retningslinjer.

Videreuddannelse og løbende faglig udvikling er nødvendig for, at medarbejderne kan holde deres relevante kvalifikationer ved lige. Denne løbende vurdering vil omfatte ajourført materiale og test af medarbejdernes viden om f.eks. lovændringer, nye produkter og tjenester, der er tilgængelige på markedet. Denne løbende vurdering:

- kan involvere uddannelse i form af kurser, seminarer, uafhængige undersøgelser eller læring og

- omfatter kontrolspørgsmål, der viser, at personalet har den nødvendige viden og kompetence.

Investeringselskaber kontrollerer relevansen af den løbende faglige udvikling, der stilles til rådighed for medarbejdere, som yder relevante tjenester.